

POZOR NA ANTIKRISTOV!

Program METANOIA, 12. časť, úvaha na triworkshop po 20. lekcii

www.inky.sk

verzia 21. 10. 2019

... alebo o gnosticizme a doketizme vo vzťahu ku Kristovi v Cirkvi.

BOŽIE SLOVO:

(1 Jn 4,2-3; 2 Jn 1,7)

Čítanie z listov sv. apoštola Jána: *Každý duch, ktorý vyznáva, že Ježiš Kristus prišiel v tele, je z Boha. ³ Duch, ktorý nevyznáva Ježiša, nie je z Boha. To je duch antikrista, o ktorom ste počuli, že príde, a už teraz je na svete. Lebo vyšlo do sveta mnoho zvodcov, ktorí nevyznávajú, že Ježiš Kristus prišiel v tele. To je zvodca a antikrist. Počuli sme Božie slovo!*

ÚVAHA:

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 359, 363, 367, 376)

Pri budovaní vzťahu s Ježišom Kristom nesmieme zabudnúť na ten najdôležitejší rozmer: že totiž Kristus Boh je telesne prítomný, skutočne vtelený v Tele Cirkvi. A začneme práve antikristmi z Jánových listov. Aj keď tento pojem „Antikrist“ máme zafixovaný skôr v spojitosti s jeho Zjavením, Apokalypsou, skutočnosťou je, že ich spomína vo svojich listoch a iba vo svojich listoch. Kto sú títo *antikristi*, o ktorých píše, že už prišli na svet a pred ktorými varuje? Aby sme na to odpovedali, musíme sa vybrať až k samému úsvitu kresťanstva – a pripomenúť si aj niečo z biblickej terminológie. Na začiatku sú slová „telo“ a „duch“. Pre apoštolov a pre Písmo Sväté „duchovné“ je to, čo je Božie, nestvorené, jedno, či to je hmotné a viditeľné alebo nehmotné a neviditeľné. „Telesné“ je zase obdobne všetko to, čo je stvorené, časné, smrteľné, pominuteľné, jedno či hmotné alebo nehmotné. No a vzhľadom na fakt hriechu vo svete sa slovo „duchovné“ stáva aj synonymom pre dobro, svätosť, a slovo „telesné“ zase pojmom na označenie aj toho, čo je hriechne a porušené. A tu začína problém. Pre starovekých pohanov v tom čase slovo „duch“ označovalo to, čo je nehmotné. „Telo“ zase bolo hmotné. Podľa ich filozofie všetko hmotné bolo zlé, práve preto, že to bolo hmotné, sama hmota bola pre nich zlom. Všetko nehmotné zase bolo dobré, práve preto, lebo to bolo nehmotné. Podľa nich nič nehmotné nemohlo byť zlé.

Keď títo pohania prišli do Cirkvi, pokúsili sa kresťanstvo prispôsobiť svojej filozofii. Vznikla tak najstaršia kresťanská heréza (čiže blud), gnosticizmus, pred ktorým varoval už Pavol, že: „v posledných časoch niektorí odpadnú od viery ... zabraňujú ženit sa a jesť pokrm, ktoré Boh stvoril“ (1 Tim 4,1-3) – práve preto, že podľa gnostikov jedlo, sex, ale aj telesná práca a všetko ostatné bolo samo osebe zlé, hriechne, pretože to súviselo s hmotou... Z gnosticizmu sa zrodil aj prvý blud ohľadom Krista, volá sa *doketizmus*, zo slova *dokéo*, javiť sa, zdať sa. Keďže podľa gnostikov hmota bola zlá, Boží Syn sa nijako nemohol naozaj stať človekom a spojiť sa tak so zlou a hriechnou hmotou! Niektorí doketisti preto verili, že Ježiš sa len *zdať* bol človekom, mal len zdanlivé telo, nie skutočné ľudské telo a teda ani nikdy skutočným človekom nebol. Iní zase tvrdili, že človek Ježiš z Nazareta, syn Márie, bol obyčajný človek. Potom na neho pri krste v Jordáne v podobe holubice zostúpil Boh Kristus a „posadol“ ho. No a nakoniec, pri ukrižovaní, ho Boh Kristus opustil – a chudák úbohý človek Ježiš s výkrikom „Bože môj, prečo si ma opustil?“ zomrel sám a Bohom opustený, ako spotrebovaný a odhodený nástroj, ktorým pre Boha vlastne z tohto pohľadu aj bol.

Dnes, myslím, sú tieto bludy prekonané, hoci nie úplne. Ožili, aj gnosticizmus, aj doketizmus, v protestantizme a od neho sa vplazili aj do bežnej viery mnohých katolíkov. Už nie ohľadom osoby *historického Ježiša Krista*, ale ohľadom Krista, prítomného v Cirkvi. Písmo hovorí jasne, že Boh Kristovi „všetko ... položil pod nohy a jeho ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi, ²³ ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý naplní všetko vo všetkom“ (Ef 1,22-23). Cirkev je Kristus a Kristus je Cirkev, ako to hovorí aj Ježiš Pavlovi, ktorý prenasleduje Cirkev: „Ja som Ježiš Nazaretský, ktorého ty prenasleduješ“ (Sk 22,8), alebo keď o Tele Cirkvi hovorí: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov (čiže členov Cirkvi), mne ste urobili“ (Mt 25,40). Svätý pápež kresťanského staroveku Gregor Veľký potvrdzuje tento fakt slovami: „Náš Vykupiteľ sa ukázal ako jedna osoba so svätou Cirkvou, ktorú si pridružil“ a sv. Gregor Naziánsky vysvetľuje: „Ten, čo pozerá na Cirkev, pozerá priamo na Krista, ktorý stvára sám seba a očakáva svoj vzrast ustavičným pridávaním spasených ľudí.“ „Ježiš Kristus a Cirkev, to je podľa mojej mienky jedno a to isté a netreba z toho robiť problém,“ zakľučuje sv. Jana z Arku, Panna Orleánska, plná Ducha Svätého. Kristus rovná sa Cirkev. Cirkev rovná sa Kristus. Kristovo vtelenie neskončilo. Kristus je stále skutočne a telesne prítomný v tomto svete. Jeho Telom je Cirkev, všetci pokrstení ľudia, ktorí boli krstom k Nemu privtelení, skutočne a reálne! Môžeme za Ním prísť, môžeme sa Ho dotknúť, v Jeho Tele!

Kto ale dnes tomuto verí? Väčšina kresťanov sú dnes viac či menej *gnostici* a *doketisti*. Otvorene vyhlasujú, mnohí, väčšina, že „Kristus áno, ale Cirkev nie“, že nepotrebujú žiadnu „inštitúciu“, žiadne „organizované náboženstvo“ na to, aby mali vzťah s Kristom, ktorý žijú „duchovne“, to jest „nehmotne“, vo svete pocitov a emócií, niekde vo svojom „vnútri“, „v srdci“, odtrhnuté od všetkého hmotného a materiálneho, odtrhnuté od Cirkvi. A my ostatní, aj keď to tak navonok nehľadáme, viac-menej to tak žijeme tiež. Tiež veríme, že môžeme mať osobný vzťah s Kristom, milovať Krista, byť dobrými kresťanmi – a pritom žiť mimo Cirkvi, ľahostajní k Cirkvi, k jej radostiam, nádejám, utrpeniam, pádom, túžbam, práci a životu. Rutinne Cirkev ignorujeme – väčšina nemáme ani poňatia, čím žije, k čomu volá, o čo usiluje! – a svoj „kontakt“ s Cirkvou obmedzujeme na odsedenie si sv. omše raz, výnimočne párkrát do týždňa, v kostole... Toto je *cirkevný doketizmus* v praxi, viera, že Cirkev je len *zdanlivo*, *symbolicky*, *obrazne* Telom Krista, nie skutočne. A je to znovu ten istý *duch antikrista*, pred ktorým tak naliehavo varuje apoštol Ján v dnešnom úryvku Písma.

UVAŽOVANIE

Cirkev je Kristovo Telo, sám Živý Kristus, Boh. Úplne rovnako, ako Ním je Eucharistia. Medzi Cirkvou a Eucharistiou je mocné puto. Len Cirkev – čiže Kristus! – dokáže sláviť Eucharistiu. A len z Eucharistie sa rodí Cirkev, živé Telo Krista a nielen nejaký náboženský spolok založený ľuďmi. Je príznačné, že kresťania, ktorí odmietli Krista v Tele Cirkvi – protestanti – rovnako zavrhlí aj Eucharistiu a oboje vysvetľujú gnosticky a doketisticky: ako čosi neviditeľné. „duchovné“, nehmotné, len symbolické a obrazné.

Pravda ale je, že Cirkev je rovnako Kristom ako Ním je Eucharistia, skutočne, reálne, hmotne, hmatateľne. Ten istý Kristus, ktorému sa klaniame a adorujeme Ho v Eucharistii vo svätostánku, ten istý Kristus sedí v tej istej chvíli v kostolných laviciach, pretože o každom jednom bratovi a sestre v kostole či mimo neho stále platia slová Písma: „Vy ste Kristovo telo a jednotlivo ste údy“ (1 Kor 12,27).

Veríte tomu? Uvedomujete si to? Uctievať Krista, klaniať sa Kristovi, milujete Krista, slúžite Kristovi v Jeho Tele, ktorým je Cirkev – rovnako, ako toho istého Krista uctievať v Eucharistii, ako Ho uctievať a oslavujete v modlitbe? Je to ten istý Kristus! Nemôžeme Ho súčasne prijímať i odmietat', uctievať v Eucharistii a ignorovať v Tele Cirkvi! Nemôžeme mať s Kristom vzťah „nehmotne“ a „bez tela“ – to je rovnako nemožné, akoby ste povedali svojmu príbuznému: *Prid' na návštevu, ale len tvoja duša, telo nechaj doma, to nechcem!*

ÚLOHA:

Ak chceme mať s Kristom opravdivú jednotu a hlboký vzťah, musíme prísť k Nemu a zamilovať so Ho tam, kde je: v Tele Cirkvi. Skúsenosť a životy svätých sú toho mocným dôkazom, že to tak naozaj je. Cirkev je oná „úzka brána“, vedúca ku Kristovi. Ak teda túžime po osobnom vzťahu s Kristom – a nielen po pocitoch a emóciách – toto je cesta a spôsob, ako naozaj s Kristom žiť a byť plní Jeho Ducha!

Spoločne sa pozhovárajte, ako na tom v tejto oblasti ste! Akým problémom v tomto čelíte? Čo v tomto smere urobíte?